

polska sztuka ludowa

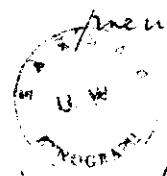

TREŚĆ

Adam Chętnik	Twórczość ludowa Kurpiów w dziedzinie sztuki	107
Anna Kutrzeba-Pojnarowa	Ludowa sztuka kurpiowska a zagadnienie odrębności i żywotności historycznego regionu kultury	127
Jacek Olędzki	Rzeźba w drewnie z północnej Kurpiowszczyzny	135
Halina Olędzka	Z badań nad wycinanką kurpiowską	159
Adam Chętnik	Mój życiorys	179
KRONIKA		181
SUMMARY OF ARTICLES		183
PEZOME		186

Na okładce: Kogut, wycinanka, wym. 34,5 × 43 cm. Wyk. Mariana Deptuła, Surowe, pow. Ostrołęka. Wł. Muz. Kult. i Szt. Lud., Warszawa. Na stronie tytułowej: Św. Wawrzyniec, rzeźba w drewnie, wys. 93 cm, dawniej znajdowała się na górze Św. Wawrzynca, obecnie Muz. Łomża.

KOMITET REDAKCYJNY — mgr Aleksander Jackowski, dr Kazimierz Pietkiewicz, prof. dr Ksawery Piwocki, prof. dr Roman Reinfuss, prof. dr Tadeusz Seweryn. ZESPÓŁ REDAKCYJNY — redaktor naczelny: mgr Aleksander Jackowski, zastępca redaktora naczelnego: prof. dr Roman Reinfuss, sekretarz redakcji i redaktor działu: mgr Jadwiga Jarnuszkiewicz, współpracownicy: mgr Anna Kunczyńska, mgr Wacław Sułkowski, redaktor techniczny: Maria Klukowska, układ graficzny: Jadwiga Jarnuszkiewicz. Tłum.: Doris Ronowicz (ang.), Natalia Stasińska (ros.). Red.: Instytut Sztuki PAN, Warszawa, ul. Długa 26. Wyd. i administr.: P.P. Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe, Warszawa, ul. Krak. Przedmieście 21/23.

Jan. Ruch

nr. inw. 056

KWARTALNIK INSTYTUTU SZTUKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK ROK XVIII 1964 NR 3

polska sztuka ludowa

N U M E R K U R P I O W S K I

Zeszyt poświęcony sztuce ludowej Kurpiów dedykujemy zasłużonemu działaczowi-regionalistcie doc. dr Adamowi Chętnikowi. Nazwisko Jego od przeszło pół wieku wiąże się z historią badań etnograficznych nad regionem kurpiowskim a w obszernej bibliografii prac Adama Chętnika znajdujemy pozycje ważne, a niekiedy pionierskie, o wartości nieprzemijającej, jak choćby *Pożywienie Kurpiów* czy prace o jantarze (bursztynie) na Kurpiach.

Jest również Adam Chętnik ofiarnym działaczem społecznym, wieloletnim bojownikiem o polskość Mazur w latach plebiscytu i późniejszych. Reprezentował też jako poseł ziemię kurpiowską przez lat kilka w Sejmie Rzeczypospolitej. Przyczynił się swoją pracą wychowawczą, popularyzatorską i dziennikarską — do podniesienia kultury i oświaty wsi kurpiowskich. Jako etnograf i miłośnik sztuki kurpiowskiej budził swymi artykułami i książkami zainteresowanie regionem, zwracając nań uwagę zarówno naukowców, jak i społeczeństwa. W latach 1926—1927 zaczął tworzyć, częściowo własnym sumptem, Muzeum Kurpiowskie w Nowogrodzie, zniszczone w czasie ostatniej wojny, a obecnie pod kierunkiem państwa Chętników odbudowywane jako skansen. W latach przedwojennych i już obecnie w Polsce Ludowej organizuje też doc. Chętnik muzeum regionalne w Łomży. Dziś zasłużony ten regionalista ma już niemal 80 lat, ale mimo wieku dostojnego Jubilata wciąż działa, pisze, bierze udział w badaniach terenowych, służy swemu Muzeum radą i wiedzą.

Trud badań terenowych, pomnażania i interpretowania faktów spoczywa obecnie na barkach średniego i w coraz większej mierze — młodego pokolenia. Pracują oni w oparciu o instytucje, zakłady naukowe. Ich wiedza, przygotowanie fachowe i sposoby badawcze są dziś na pewno inne niż było to możliwe przed kilkudziesięciu laty, gdy trzeba było samemu zdobywać niemal wszystko — wiedzę, środki na prowadzenie badań i na publikacje. Był to okres romantyczny, czasem wręcz heroiczny, i pracując dziś w innych warunkach, możemy tym bardziej podziwiać wielki i pionierski trud takich właśnie ludzi jak Adam Chętnik. Oni tworzyli podwaliny dnia dzisiejszego.

Redakcja